

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ А.В.Пантелеймонов

“ _____ ” _____ 2018

Робоча програма навчальної дисципліни

Організація бухгалтерського обліку

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

другий (магістрський)

галузь знань
(шифр і назва)

07 «Управління та адміністрування»

спеціальність

071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва)

освітня програма

071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни

обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет

економічний

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

к.е.н., доцент кафедри статистики, обліку та аудиту Косата І.А.

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

_____ (підпис)

В.М.Соболев
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

ЕКОНОМІЧНОГО

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії ЕКОНОМІЧНОГО факультету

_____ (підпис)

В.А.Євтушенко
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “**Організація бухгалтерського обліку**” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

Магістра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) **071 «Облік і оподаткування»**
спеціалізації

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування системи фундаментальних знань і освоєнні концептуальних основ теорії та практики організації обліку на підприємствах як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення організації і техніки обліку, контролю и аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного й аналітичного процесів, організації роботи виконавців..

1.3. Кількість кредитів 5

1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Нормативна</u> / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
24 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Дистанційні заняття	
год.	6 год.
Самостійна робота	
102 год.	140 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- нормативно-правове забезпечення облікового і контрольного процесів; облік

формування власного капіталу, зобов'язань, витрат, доходів і результатів діяльності, принципи бухгалтерського фінансового обліку для розробки й обґрунтування облікової політики підприємства;

- **вміти:**

- організувати процес обліку та аналізу облікового, контрольного й аналітичного процесів;
- складати первинні бухгалтерські документи, реєстри бухгалтерського обліку;
- складати бізнес-план;
- організувати та вести облік відповідно до чинного законодавства;
- вирішувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації і нагромадження інформації фінансового характеру з метою наступного її представлення в бухгалтерських фінансових звітах;

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Організація бухгалтерського обліку активів.

Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку.

Сутність організації бухгалтерського обліку. Системний підхід до організації обліку. Поняття організації обліку. Облік у системі управління господарством. Мета організації обліку. Суб'єкти й об'єкти організації обліку.

Предмет організації обліку. Процес організації обліку. Завдання організації бухгалтерського обліку. Напрями організації обліку: методичний, технологічний, організаційний. Етапи організації обліку. Моделі організації обліку. Принципи організації обліку.

Вибір форми організації обліку. Вибір технології і техніки ведення бухгалтерського обліку. Підбір облікового персоналу. Відповідальність за організацію обліку на підприємстві. Організація бухгалтерського обліку в системі економічних знань. Порядок приймання передачі справ при зміні бухгалтера.

Тема 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку.

Організація нормативно-правової бази облікового процесу. Система бухгалтерського обліку. Державна форма управління і регулювання бухгалтерського обліку. Правові засади регулювання, організації і ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності. Державне регулювання обліку та фінансової звітності. Мета створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку й фінансової звітності.

Регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Методологічні й правові аспекти регулювання обліку в Україні. Ієрархія нормативного регулювання обліку в Україні. Внутрішня регламентація ведення обліку. Розробка внутрішніх документів. Організація облікової політики підприємства. Організація договірної політики підприємства. Організація податкової політики підприємства. Організація бухгалтерського діловодства та документування господарських операцій.

Тема 3. Організація облікового процесу.

Загальна побудова і зміст облікового процесу. Структурні частини облікового процесу: організаційна, функціональна, технологічна, документальна, інформаційна. Основні етапи організації облікового процесу.

Вибір форми ведення бухгалтерського обліку. Журнально-ордерна форма ведення бухгалтерського обліку. Меморіально-ордерна форма ведення бухгалтерського обліку. Журнал-головна форма ведення бухгалтерського обліку. Журнальна форма ведення бухгалтерського обліку. Форми ведення обліку суб'єктами малого підприємництва: проста та спрощена форми бухгалтерського обліку. Комп'ютерна форма ведення бухгалтерського обліку.

Облікові реєстри, їх призначення, зміст, форми і зовнішній вигляд. Послідовність записів в облікових реєстрах. Зв'язок реєстрів хронологічного й систематичного, синтетичного та аналітичного обліку. Організація документообігу облікового процесу на

різних етапах: первинному, поточному й підсумковому обліку. Порядок розробки робочого плану рахунків на підприємстві. Основи розробки облікової політики підприємства. Наказ про облікову політику підприємства, його суттєве призначення і структура.

Тема 4. Організація обліку та аналізу довгострокових активів.

Загальні принципи організації обліку довгострокових активів. Організація матеріальних активів: основних засобів; капітальних інвестицій; довгострокових фінансових інвестицій; довгострокової дебіторської заборгованості. Основні положення з організації обліку основних засобів.

Організація обліку руху основних засобів. Номенклатура обліку основних засобів. Первинний облік: надходження основних засобів; внутрішнє переміщення і використання основних засобів; вибуття довгострокових активів.

Поточний облік: надходження основних засобів; внутрішнє переміщення та використання. Підсумковий облік: форми звітності. Документальне оформлення обліку основних засобів. Первинні документи з обліку основних засобів. Організація обліку нематеріальних активів. Характеристика типових форм первинних документів основних засобів, нематеріальних активів.

Тема 5. Організація обліку та аналізу оборотних активів.

Організаційні засади бухгалтерського обліку й аналізу оборотних активів.

Поняття і склад оборотних активів підприємства. Завдання організації обліку оборотних активів. Об'єкти облікової політики оборотних активів. Організація обліку виробничих запасів і їх класифікація. Визначення та оцінка запасів. Організація документування операцій з оборотними активами. Первісна вартість запасів. Оцінка вибуття виробничих запасів. Оцінка запасів на дату балансу. Організація документального оформлення надходження запасів на склад, відпуск зі складу. Організація аналітичного обліку запасів. Організація обліку незавершеного виробництва. Організація обліку готової продукції. Організація обліку товарів. Організація обліку дебіторської заборгованості. Організація обліку фінансових інвестицій. Організація обліку грошових коштів та їх еквівалентів. Документування операцій з грошовими коштами. Організація обліку витрат майбутніх періодів. Організація проведення інвентаризації оборотних активів підприємства.

Розділ 2. Організація бухгалтерського обліку капіталу та зобов'язань.

Тема 6. Організація обліку власного капіталу.

Сутність організації обліку власного капіталу. Основні завдання організації обліку власного капіталу. Нормативні джерела формування власного капіталу. Формування і функції власного капіталу. Класифікація власного капіталу. Організація обліку й документальне оформлення статутного капіталу.

Організація обліку і формування пайового капіталу. Організація обліку і формування додатково вкладеного капіталу. Організація обліку і формування іншого додаткового капіталу. Організація обліку і формування резервного капіталу. Організація обліку і формування неоплаченого капіталу. Організація обліку і формування вилученого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку. Рух нерозподіленого прибутку, списання непокритих збитків. Організація аналітичного обліку власного капіталу.

Тема 7. Організація обліку зобов'язань.

Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Довгострокові зобов'язання. Поточні зобов'язання. Забезпечення. Непередбачені зобов'язання.

Доходи майбутніх періодів. Організація обліку довгострокових зобов'язань: довгострокові кредити банків; інші довгострокові фінансові зобов'язання; відстрочені податкові зобов'язання; інші довгострокові зобов'язання.

Організація обліку поточних зобов'язань: короткострокові кредити банків; поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; короткострокові векселі видані;

кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Поточна заборгованість за розрахунками з одержаних авансів.

Поточна заборгованість за розрахунками з бюджетом та позабюджетних платежів. Поточна заборгованість за розрахунками з оплати праці та страхування. Поточна заборгованість за розрахунками з учасниками. Поточна заборгованість з внутрішніх розрахунків. Інші поточні зобов'язання.

Організація обліку праці та її оплати. Організація обліку забезпечення зобов'язань: забезпечення майбутніх витрат і платежів; цільове фінансування і цільові надходження; страхові резерви. Організація проведення інвентаризації зобов'язань підприємства.

Розділ 3. Організація бухгалтерського обліку доходів, витрат та фінансового результату діяльності.

Тема 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.

Організація обліку витрат і доходів, фінансових результатів. Елементи «Положення про облікову політику підприємства». Класифікація витрат за видами діяльності. Операційна діяльність: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг); адміністративні витрати; витрати на збут; інші оперативні витрати. Фінансова діяльність: втрати від участі в капіталі; фінансові витрати. Інша діяльність та інші витрати. Надзвичайна діяльність та надзвичайні витрати.

Класифікація доходів за видами діяльності: операційна діяльність; фінансова діяльність; інвестиційна діяльність; надзвичайна діяльність.

Організація обліку доходу від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг) та ін. видів діяльності. Організація обліку інших операційних доходів. Організація обліку доходу від участі в капіталі. Організація обліку інших фінансових доходів. Організація обліку надзвичайних доходів. Організація обліку нерозподіленого прибутку (непокритих збитків). Організація документування операцій з витрат, доходами й фінансовими результатами. Організація аналітичного обліку витрат, доходів і фінансових результатів.

Тема 9. Організація праці персоналу, зайнятою бухгалтерським обліком, контролем і аналізом.

Організаційна структура бухгалтерії. Організаційні принципи організації праці виконавців облікового процесу. Правильний підбір виконавців облікового процесу. Етапи організації праці персоналу з бухгалтерського обліку.

Нормування праці персоналу облікових, контрольних і аналітичних служб. Визначення чисельності облікового, контрольного й аналітичного персоналу. Організація документального оформлення трудових відносин з працівниками.

Положення про організацію бухгалтерської служби. Посадова інструкція головного бухгалтера. Посадова інструкція бухгалтера. Посадова інструкція касира. Загальні положення, функції, обов'язки, права, відповідальність.

Організація діловодства в бухгалтерії. Самоорганізація працівників зайнятих бухгалтерським обліком, контролем та аналізом.

Тема 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу.

Організація інформаційного забезпечення облікового, контрольного процесів і аналізу. Закон України «Про інформацію». Поняття конфіденційної інформації і комерційної таємниці. Види інформації, передбачені законодавством. Відкрита інформація. Інформація з обмеженим доступом: конфіденційна і таємна. Обліково-економічна інформація. Шляхи втрати інформації. Організація захисту інформації.

Організація технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу. Технічне забезпечення системи обліку, контролю і аналізу передбачає створення комплексу технічних засобів і методів, що забезпечують функціонування й розвиток системи. Технічна основа організації: ПК різних класів; принтер; лазерний принтер;

апаратура мережі; реєстратори виробництва тощо. Етапи організації технічного забезпечення: вибір обладнання, периферійної техніки.

Ергономічне забезпечення являє собою сукупність методів, інструкцій, стандартів, нормативів і довідкових документів, за допомогою яких вирішуються проблеми різних аспектів: психологічних, фізіологічних, технічних та ін. Ергономічна вимога, виконання якої забезпечує високий рівень обліку, контролю та аналізу, є оптимізація параметрів середовища: рівень освітлення приміщення; інтелектуальне і зорове навантаження, естетичний рівень світлокольорової композиції в робочій зоні, рівень дисципліни праці та ін. Раціональна організація робочого місця бухгалтера. АРМ.

Тема 11. Планування перспективного розпитку бухгалтерського обліку.

Планування розвитку бухгалтерського обліку. Річне й поточне планування. Складання зведених планів (вищі рівні управління: міністерство, акціонерне товариство, концерн тощо).

Організація проектування розробок та впровадження результатів в практику діяльності підприємств в Україні. Організація методики визначення ефективності розробок впроваджених в практику підприємств і організація перспективного розвитку обліку. Визначення ефективності заходів з вдосконалення обліку. Оцінка якості організації бухгалтерського обліку.

Процес ведення бухгалтерського обліку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	і н д .	с. р.		л	п	ла б.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Організація бухгалтерського обліку активів.												
Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку.	10	2	2			6	10					10
Тема 3. Організація облікового процесу.	10	2	2			6	10					10
Тема 4. Організація обліку та аналізу довгострокових активів	10	2	2			6	10			1		9
Тема 5. Організація обліку та аналізу оборотних активів.	10	2	2			6	10	1				9

Разом за розділом 1	50	10	10			40	50	2		1		47
Розділ 2. Організація бухгалтерського обліку капіталу та зобов'язань.												
Тема 6. Організація обліку власного капіталу.	10	2	2			6	10			1		9
Тема 7. Організація обліку зобов'язань.	10	2	2			6	10			1		9
Разом за розділом 2	20	4	4			12	20			2		18
Розділ 3. Організація бухгалтерського обліку доходів, витрат та фінансового результату діяльності												
Тема 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.	10	2	2			6	10			1		9
Тема 9. Організація праці персоналу, зайнятою бухгалтерським обліком, контролем і аналізом	10	2	2			6	10	1				9
Тема 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу.	10	2	2			6	10			1		9
Тема 11. Планування перспективного розпитку бухгалтерського обліку.	20	4	4			12	20	1		1		18
<i>Разом за розділом 3</i>	50	10	10			30	50	2		3		45
<i>Індивідуальне розрахункове завдання</i>	30					30	30					30
Усього годин	150	24	24			102	150	4		6		140

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи організації бухгалтерського обліку.	2
2.	Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку.	2
3.	Організація облікового процесу.	2
4.	Організація обліку та аналізу довгострокових активів.	2
5.	Організація обліку та аналізу оборотних активів.	2
6.	Організація обліку власного капіталу.	2

7.	Організація обліку зобов'язань.	2
8.	Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.	2
9.	Організація праці персоналу, зайнятою бухгалтерським обліком, контролем і аналізом.	2
10.	Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу.	2
11.	Планування перспективного розпитку бухгалтерського обліку.	4
	Разом	24

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи організації бухгалтерського обліку.	6
2	Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку.	6
3	Організація облікового процесу.	6
4	Організація обліку та аналізу довгострокових активів.	6
5	Організація обліку та аналізу оборотних активів.	6
6	Організація обліку власного капіталу.	6
7	Організація обліку зобов'язань.	6
8	Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.	6
9	Організація праці персоналу, зайнятою бухгалтерським обліком, контролем і аналізом.	6
10	Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу.	6
11	Планування перспективного розпитку бухгалтерського обліку.	12
	Разом	102

6. Індивідуальні завдання

В якості індивідуального навчально-дослідного завдання виступає індивідуальне розрахункове завдання. *Індивідуальні розрахункові завдання* є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Розрахункове завдання (Розділ 2) виконується у відповідності до початкових букв прізвищ студентів згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання» з дисципліни «Організація бухгалтерського обліку».

При виконанні контрольного завдання необхідно керуватися наступними вимогами:

1. На початку завдання повинен бути наведений номер варіанта.
2. Перед розв'язанням задачі варто навести журнал реєстрації господарських операцій, в якому скласти проводки.
3. Розв'язання потрібно супроводжувати формулами, розгорнутими розрахунками, висновками по результатах розрахунків. При розв'язанні завдань потрібно перевіряти розрахунки, користуючись взаємозв'язком між обчислювальними показниками, а також звертати увагу на економічну сутність показників.
4. Завдання, відповіді по яких наводяться без розгорнутих розрахунків, пояснень, висновків, вважаються невирішеними.
- 5 Розрахункове завдання повинне бути оформлене акуратно, написано розбірливо, без скорочення слів (крім загальноприйнятих скорочень). Сторінки треба пронумерувати й

залишити широкі поля (краще писати текст на одній стороні аркуша) для зауважень рецензента й виправлень (доповнень), внесених студентом після рецензування.

6. Наприкінці завдання варто навести список використаної літератури, складений відповідно до прийнятої послідовності. Спеціальна література викладається за абеткою із вказівкою автора, видавництва й року видання, сторінки, що містить використану інформацію.

7. Розрахункове завдання повинне бути підписане студентом із наведенням дати його виконання.

8. Якщо за розрахунковим завданням рецензентом зроблені зауваження, студент повинен урахувати їх і, не переписуючи завдання, внести необхідні виправлення й доповнення. Без дотримання зазначеної вимоги контрольне завдання не буде зараховано.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни “ Організація бухгалтерського обліку”, спонукає до ґрунтовного закріплення й перевірки знань, отриманих студентами в процесі вивчення навчального матеріалу, уміння застосовувати на практиці статистичні методи аналізу явищ і процесів.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- повноти та глибини вирішення задач;
- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми й т. д.);
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту розрахункового завдання.

7. Методи контролю

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни “ Організація бухгалтерського обліку” передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання індивідуального розрахункового завдання.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання екзамену.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю із змістовних модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- оволодіння методами облікової обробки даних із використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі заліку без виконання залікової роботи

Поточне тестування та самостійна робота						Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Підсумковий семестровий контроль (залік, іспит)	Сума
Розділ 1						20		
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
20								
Розділ 2						-	40	100
T7	T8	T9	T10	T11				
20								

T1 – T11 – теми модулів

Поточне тестування (розділ 1 і 2) полягає в написанні контрольної роботи, яка складається з тестів та обґрунтованого рішення практичних завдань. За правильно обґрунтовану відповідь на практичне завдання студент отримує 6 балів, за правильну відповідь на кожен тест по 1 бал (в підсумку 20 балів за 1 розділ). Проміжний тестовий контроль проводиться два рази на семестр (в рамках вивчення змістового модуля). Загальна тривалість тестів зі змістовних модулів – по 1,5 години. Поточне тестування з кожного змістового модуля складається з 20 тестів. Одна правильна відповідь на кожен із тестів дорівнює 1 бал. Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються наступні критерії оцінювання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	

50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Кодекс законів про працю України , прийнятий Законом України №357//96-ВР від 10.09.96р. з подальшими змінами і доповненнями.
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2016 № 2755-VI.
3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
4. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 року N 3126-XII.
5. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 №996-XIV.
6. Закон України «Про оплату праці» №108/95-ВР від 24.03.95.
7. Закон України «Про відпустки» №504/96-ВР від 15.11.96.
8. Законом «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України стосовно погодинної оплати праці» від 25.06.2009 N 1574-VI.
9. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI.
10. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII.
11. Закон України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 № 2240-III.
12. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 21.04.2011 р. №3277-VI.
13. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств й організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.12.99 р. № 892/4185.
14. “Загальні вимоги до фінансової звітності”: положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87., зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.06.99 р. № 391/3684.
15. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [відп. за вип. О. В. Діордійчук]. - К. : Алерта, 2015. - 304 с.
16. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Вправи, ситуації, тести. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». 27е вид., доп. і перероб. 7 Житомир: ЖІТТІ, 2010.– 288 с.
17. Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М., Шулепова С.М. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». –27с. вид., доп. і перероб. 7 Житомир: ЖІТТІ, 2001. – 576 с.
18. Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: Підручник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2015. – 424 с. Укр. мова.
19. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Житомир: ПП «Рута», 2011. – 592 с.
20. Лень В.С. Організація бухгалтерського обліку: Навчальний посібник рекомендовано МОН України. – К.: ЦУЛ, 2010. – 696 с.

21. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник рекомендовано МОН України. – К.: ЦУЛ, 2014. – 320 с.

Допоміжна література

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 76 с.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та інструкція про його застосування : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 150 с.
3. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко ; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 336 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

http://www.nau.kiev.ua	База даних нормативних актів України
http://alpha.rada.kiev.ua	Законодавство України
http://www.rada.kiev.ua	Законодавство України
http://www.zakon.gov.ua	Законопроекти України. Посилання, коментарі.
http://www.ufs.kiev.ua	Інформ. агентство "Укр. фінансовий сервер"
http://www.dinai.com	Компанія "Дінай" - Інформаційна підтримка бізнесу; - Законодавчі бази.
http://www.info.resourcecorp.net	Компанія "ИнформРесурсАГ": - Програма "Лоцман" – законод.база; - Журнал "Обзоры зак-ва Украины";